Socialförvaltningen
Alkohol– och tobaksenheten

Alkoholhandläggare
Bertil Ståhl

Telefon direkt
0141-22 52 68

E-postadress direkt
bertil.stahl@motala.se

E-postadress
alk@motala.se

Boxholms kommun – Socialnämnden

Tillsynsplan – Alkohollagen – År 2026 - 2027

Syfte

Av 9 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622), vidare förkortad AL, framgår att kommunen och Polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Vidare framgår att kommunen och Polismyndigheten också har tillsyn över detaljhandel med folköl. Slutligen framgår att kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

I Boxholms kommun är det Socialnämnden som utövar tillsyn enligt alkohollagen. Syftet med tillsynsplanen är att beskriva hur arbetet med tillsyn enligt alkohollagen ska utföras under åren 2026 – 2027.

Samverkan

Boxholms kommun har ett samverkansavtal med Finspång, Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög. Handläggningen utförs av Alkohol- och tobaksenheten i Motala kommun och i Alkohol- och tobaksenhetens uppdrag ingår handläggning av ansökningar om serveringstillstånd och tobakstillstånd samt tillsyn av nämnda tillstånd. Alkohol- och tobaksenheten handlägger även ärenden avseende servering/försäljning av folköl och försäljning av e-cigaretter och påfyllnadsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel och tillsyn av dessa.

På Alkohol- och tobaksenheten i Motala arbetar sammanlagt fyra personer med ovanstående arbetsuppgifter och samtliga är anställda av Motala kommun. Samverkansavtalet ger en mindre sårbarhet vid sjukdomar och semestrar eftersom när en handläggare är frånvarande en längre period kan ärendena handläggas av övriga handläggare.

Verksamheter

Av bilaga 1 framgår antal serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd samt antal serverings- och försäljningsställen med servering och/eller försäljning av folköl via detaljhandel. Bilagan kommer årligen att revideras och skickas till Socialnämnden.

Inom Boxholms kommun finns det ett mindre antal årliga återkommande arrangemang med tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten.

Ansökningar om serveringstillstånd i Motala, Mjölby, Boxholm, Vadstena, Ödeshög och Finspång handläggs av alkohol- och tobaksenheten i Motala. Uppgifter om avgifter, betalning, handläggningstid, riktlinjer och beslutsinstans hittar du på respektive kommuns webbplats.

Tillsynsmetoder (serveringstillstånd)

Tillsyn av serveringsställen med serveringstillstånd utförs enligt metoden ansvarsfull alkoholservering och Folkhälsomyndighetens handbok i tillsyn. Tillsynsarbetet som Alkohol- och tobaksenheten utför omfattar tillsyn efter att ett företag har beviljats serveringstillstånd.

Tillsyn av tillståndshavare med serveringstillstånd kan delas in i fyra kategorier som är förebyggande tillsyn, inre tillsyn, yttre tillsyn och övrigt som redogörs för nedan.

Om det vid tillsynsarbetet upptäcks något som påverkar Polismyndighetens tillsyn skickas en underrättelse om iakttagelserna till Polismyndigheten.

Förebyggande tillsyn

Den förebyggande tillsynen ska ge en god grund för dialog, förståelse och samverkan mellan kommunen och verksamhetsutövarna. Kommunens förebyggande tillsyn kan ske genom informationsträffar med tillståndshavarna, krögarmöten och/eller utbildningen i ansvarsfull alkoholservering.

Vid informationsträffar och krögarmöten kan andra aktörer, exempelvis Polismyndigheten, bjudas in.

Utbildning i ansvarsfull alkoholservering erbjuds vid behov årligen. Utbildningen har som mål att minska berusningen hos restaurangbesökarna och därigenom minska våld och skador i och omkring restaurangerna.

En förebyggande metod som används vid behov är så kallade dialogträffar gemensamt med Polismyndigheten, i synnerhet om och när problem har uppstått vid ett serveringsställe. Vid dialogträffarna deltar tillståndshavaren, alkoholhandläggare och representant från Polismyndigheten.

Inre tillsyn

Alkohol- och tobaksenheten har en kontinuerlig tillsyn genom en bevakning av företag som driver serveringsställen med serveringstillstånd, vilket sker genom en tjänst hos Creditsafe. Tillsynsarbetet omfattar bl.a. bevakning av skulder hos Kronofogden och styrelseförändringar. Tillsynsarbetet registreras inte i AlkT om det inte leder till ett formellt tillsynsärende, dvs. till ett behovsstyrt/händelsestyrt ärende.

Alkohol- och tobaksenheten gör minst en gång per år en inre tillsyn av företag som driver serveringsställen med serveringstillstånd. Den inre tillsynen består normalt av inhämtade av utdrag från belastningsregistret och kreditupplysning samt ett remissförfarande till Skatteverket. Den inre tillsynen registreras som en händelse i AlkT och diarieförs.

Yttre tillsyn

Målet är att varje serveringsställe med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten ska besökas minst en gång per år. Serveringsställen som har ett stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap har inte samma behov av ett besök per år, eftersom de ofta kan ha en lägre omsättning av alkoholdrycker samt att serveringen sällan är öppen, och i de fallen kan tillsynsfrekvensen variera. Tillfälliga serveringstillstånd besöks vid behov och en prioriteringsordning sker utifrån typ av arrangemang, publik och om det avser till allmänheten eller slutet sällskap. Att vissa serveringsställen sällan har verksamhet kan bidra till att ett fåtal serveringsställen inte får ett besök under aktuellt kalenderår och dessa flyttas i så fall till nästkommande år.

Tillsynen sker antingen i egen regi eller vid behov i samverkan med andra myndigheter.

Yttre tillsyn omfattar ett rutinmässigt besök på serveringsställen. Tillsynsarbetet sker både under och utanför ordinarie kontorstid beroende på verksamhetens art och tillsynsbehov.

Upprepad och påkallad tillsyn utförs efter underrättelse från Polismyndigheten eller iakttagelser vid tidigare tillsyn, exempelvis om det finns problem med ordning och nykterhet.

Alkohol- och tobaksenheten deltar även i LOS-insatser (Lokal operativ samverkan). LOS-insats innebär att ett flertal myndigheter, exempelvis Polismyndigheten, Arbetsmiljöverket, Skatteverket, Räddningstjänsten, Arbetsförmedlingen, Tullverket och kommunen gör gemensam tillsyn på objekt som ryms inom LOS.

Alkohol- och tobaksenheten deltar även i samordnade alkoholtillsyner tillsammans med exempelvis Polismyndigheten.

Vid tillsynsbesöket ska alltid den utövande tjänstemannen tillkännage sig. Detta kan dock ske i slutet av tillsynen på serveringsstället. Därför kan det hända att tjänstemannen först observerar serveringsstället utanför eller innanför dess väggar och kontrollerar exempelvis ordningsläget och att mat serveras.

Vid tillsynen sker en återkoppling till serveringsansvarig alternativt ägaren, om denne finns på plats, om iakttagelserna vid tillsynsbesöket och en inspektionsrapport upprättas i samband med tillsynsbesöket. Inspektionsrapporten registreras sedan i verksamhetssystemet AlkT och om det finns behov eller om önskemål finns från tillståndshavaren skickas inspektionsrapporten ut i efterhand.

Om det noteras betydande brister vid tillsynen öppnas ett formellt tillsynsärende i AlkT, vilket innebär att formella tillsynsärenden är behovsstyrt/händelsestyrt.

Övrigt

Alkohol- och tobaksenheten har en kontinuerlig omvärldsbevakning av händelser med kopplingar till serveringsställen med serveringstillstånd. Omvärldsbevakningen sker via internet och tidningar. Tillsynsarbetet registreras inte i AlkT om det inte leder till ett formellt tillsynsärende, dvs. behovsstyrt/händelsestyrt.

Alkohol- och tobaksenheten agerar på inkomna underrättelser från Polismyndigheten. Om underrättelserna bedöms ha en inverkan på tillsynen av serveringsställen med serveringstillstånd öppnas ett formellt tillsynsärende, dvs. behovsstyrt/händelsestyrt.

Alkohol- och tobaksenheten agerar på inkomna tips från exempelvis allmänheten och kommunen. Om tipsen bedöms som tillförlitliga öppnas ett formellt tillsynsärende, dvs. behovsstyrt/händelsestyrt.

Sanktioner

Av 9 kap. 17 § AL framgår att en kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

- uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
- följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Vidare framgår av 9 kap. 18 § AL att en kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om

- tillståndet inte längre utnyttjas
- det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller

- tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Av 9 kap. 18 § AL framgår även att om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

Tillsyn av servering och/eller försäljning av folköl genom detaljhandel

Serverings- och/eller försäljningsställen som har anmält servering och/eller försäljning av folköl genom detaljhandel ska i Boxholms kommun besökas minst en gång per år för kontroll av bl.a. egenkontrollprogram, åldersdekaler, matsortiment och skyltning i lokalen. Tillsynsbesök genomförs oftast i samband med att Alkohol- och tobaksenheten utför tillsyn av försäljning av tobak, E-cigaretter och påfyllnadsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter och/eller receptfria läkemedel.

Tillsynsbesök kan även ske genom LOS-insatser och samverkanstillsyner med andra myndigheter, vilket har beskrivits tidigare under tillsyn av serveringstillstånd.

Vid tillsynen sker en muntlig återkoppling till ansvarig på serverings-/försäljningsstället alternativt ägaren, om denne finns på plats, om iakttagelserna vid tillsynsbesöket, vilket är ett normalt förfarande vid enklare brister som behöver åtgärdas. I samband med tillsynsbesöket upprättas en inspektionsrapport. Inspektionsrapporten registreras sedan i verksamhetssystemet OL2 och om det finns behov eller om önskemål finns från serverings-/försäljningsstället skickas inspektionsrapporten ut i efterhand.

Sanktioner

Av 9 kap. 19 § AL framgår bl.a. att föranleder detaljhandel med eller servering av folköl olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i denna lag inte följs, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning. Ett förbud enligt första stycket kan inskränkas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Planerad tillsyn under åren 2026 – 2027

Alkohol- och tobaksenheten bifogar i bilaga 1 en sammanställning av planerad tillsyn och uppgifter om antal objekt. Bilagan kommer årligen att revideras och skickas till Socialnämnden.

Årlig verksamhetsberättelse

Alkohol- och tobaksenheten kommer årligen i verksamhetsberättelsen till Boxholms kommun att summariskt återrapportera iakttagelser som har gjorts vid tillsynsarbetet.

Bertil Ståhl

Bertil Ståhl
Alkoholhandläggare

Planerad tillsyn - År 2026

Typ av objekt / ärende	Typ av tillsyn/ärende	Antal objekt	Antal besök
Serveringstillstånd			
Planerad tillsyn			
Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten	*Yttre tillsyn*	*5 st. (baserat på nu gällande serveringstillstånd)*	5 st.
Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	*Yttre tillsyn*	1 st. (baserat på nu gällande serveringstillstånd)	1 st.
Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten	*Inre tillsyn*	*5 st. (baserat på nu gällande serveringstillstånd)*	-
Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	*Inre tillsyn*	1 st. (baserat på nu gällande serveringstillstånd)	-
Behovsstyrd/händelsestyrd tillsyn (Serveringstillstånd)			
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten/slutet sällskap	*Yttre tillsyn vid behov*	-	-
Serveringsställen	*Initierad pga. yttre tillsyn*	-	-
Serveringsställen	*Initierad pga. inre tillsyn*	-	-
Folköl			
Försäljningsställen	*Yttre tillsyn*	4 st. (baserat på nuvarande försäljningsställen)	4 st.
Behovsstyrd/händelsestyrd tillsyn (Folköl)			
Försäljningsställen	*Initierad pga. yttre tillsyn*	-	-
Försäljningsställen	*Initierad pga. inre tillsyn*	-	-
Tillsyn - LOS (lokal operativ samverkan), samordnade tillsynsbesök och samverkan med andra myndigheter	*Yttre tillsyn vid behov*		-